

**"EN ALS ONZE DOCHTERS LATER OP ZICHZELF
WILLEN WONEN, KUNNEN HUN SLAAPKAMERS
WORDEN LOSGEKOPPELD EN WORDEN
MEEGENOMEN NAAR HUN EIGEN WONING"**

*Iris van Asselt met vriend Roland en
dochters Ize en Lune voor hun houten
woning met tiny footprint.*

“Je hebt niet veel nodig om gelukkig te zijn. Wij wonen in een kleine gemeenschap in een zelfgebouwd klein houten huis met een tiny footprint. We zijn zelfvoorzienend, de maandlasten zijn laag en de druk om altijd maar hard buitenshuis te moeten werken om de rekeningen te betalen, is er niet. We hebben veel tijd voor elkaar en onze dochters hoeven we niet naar de opvang te brengen. Veel mensen zouden dit ook willen, maar zijn bang om zogenaamde zekerheden los te laten. Ga het doen, is mijn advies. Het levert je zoveel op”, aldus Iris van Asselt (37), die met haar vriend Roland en dochters Ize en Lune woont in een community van tien kleine houten huizen in Koedijk, opgezet door LiberTerra.

De weldadige luxe van een kleine footprint

TEKST WILLEM VREESWIJK | BEELD INGRID DE GROOT

LiberTerra staat voor wonen, werken, leren en is een initiatief van Mieke Elzenga. In geheel Nederland ontwikkelt zij gemeenschappen van duurzame kleine woningen. Bewoners kunnen in de gemeenschap de eigen ecologische woonambities realiseren, maar zich tegelijkertijd inzetten voor regionale uitdagingen op het gebied van duurzaamheid en leefbaarheid. De komende tien jaar wil stichting LiberTerra vijftig communities realiseren in binnen- en buitenland, waardoor er een collectief leerproces ontstaat rondom de vraag hoe de Sustainable Development Goals handen en voeten kunnen worden gegeven.

De gerealiseerde community in natuurgebied Geestmerambacht in Koedijk zet zich in voor duurzaam wonen en leven. Op het terrein staan tien verplaatsbare huizen, geproduceerd met zoveel mogelijk hergebruikte en natuurlijke materialen, gedeeltelijk of volledig off-grid. ‘Afvalstromen’, re-

genwater en GFT worden hergebruikt om kringlopen te sluiten. De tuin produceert zoveel mogelijk eigen voedsel voor de bewoners en andere vormen van leven. Duurzame levensmiddelen en diensten worden collectief ingekocht. Ook is er een kenniscentrum opgericht over biobased bouwen en informatie over de WEconomy.

Iris maakt met haar gezin deel uit van de community sinds 2020, toen ze hun eigen huis gingen bouwen. Zij kwamen er terecht na een enorme zoektocht naar de voor hun ideale plek waar tal van levensvragen aan vooraf gingen. Twee wereldreizen stimuleerden de wens naar een eigen klein en duurzaam huis in een gemeenschap van gelijkgestemden. Iris is oprichter van Studio Duurzaam Wonen en geeft onder meer duurzame interieuradviezen. Haar vriend Roland is van oorsprong ict-er, maar is nu ontwikkelaar van duurzaam gebruik van bestaande apparatuur (zoals elektrische boilers die energie kunnen opvangen of zonnepanelen die

energie opslaan). Iris en Roland filosoferen niet over duurzaamheid, zero waste en lage voetafdruk, maar leven het. “Natuurlijk maken we ons ernstig zorgen over de wereld. Het enige wat wij kunnen doen, is om wat wij écht van belang vinden simpelweg te gaan doen. Uiteraard is dat niet altijd even makkelijk geweest en hebben we de omstandigheden soms ook mee gehad. Maar uiteindelijk is het niet maken van de keuzes die je zelf heel belangrijk vindt veel en veel moeilijker. Daarbij vergeleken valt het opzeggen van een baan of het verlaten van een stad met al zijn basisvoorzieningen juist weer erg mee. Mensen zeggen vaak dat ze deze stap ook wel zouden willen maken, maar blijven dan toch kiezen voor ‘vastigheid’ en vermeende ‘zekerheden’. Pas als je de noodzaak echt van binnen voelt, ga je het ook doen”, aldus Iris.

LOSLATEN

Hoe kom je tot een dergelijke voor veel mensen toch wel moedige beslis-

Iris van Asselt: "Privacy en vrijheid kunnen heel goed samengaan."

sing om in een duurzame community te gaan wonen? De vraag stellen, is vragen naar het levensverhaal van Iris. "Het verlangen naar deze plek ontstaat niet van de ene op de andere dag. Het is een lang proces en pas achteraf kun je inzien wat de noodzakelijke stappen zijn geweest en dat bijna alles eigenlijk heeft geleid tot de keuze om het verlangen ook daadwerkelijk te vervullen."

Iris groeit samen haar twee zussen op in een ruim vrijstaand huis in Abbenes, in de Haarlemmermeer. "Mijn moeder, een Amsterdamse, heeft ons altijd meegegeven: volg je dromen, volg je hart en geloof wat je wilt. Dit zijn voor mij belangrijke waarden die ik ook graag mijn kinderen wil meegeven. Mijn moeder was ook goed in loslaten. Op mijn twaalfde ging ik naar de Montessorischool in Den Haag. Ik zat nog maar drie dagen op deze school en toen hoorde ik dat mijn ouders gingen scheiden. Mijn moeder ging – samen met haar drie kinderen – terug naar Amsterdam, iets wat ze vroeg of later toch al had gewild. Ze koos niet voor een appartement of flat, maar voor een woonboot van 30m2 midden in het centrum. Ik wilde mijn schooljaar afmaken en vanaf dat moment reisde ik als twaalfjarige

in mijn eentje elke dag van Amsterdam naar Den Haag. Dat noem ik loslaten, zeker in een tijd toen er nog geen mobieltjes bestonden. Ik oefen hier al heel voorzichtig mee richting onze twee kinderen, maar merk wel dat ik dit als moeder een groot leerproces vind."

Na dat schooljaar gaat Iris naar het Individueel Voortgezet Kunstzinnig Onderwijs (IVKO) in Amsterdam. Vlak voor haar HAVO-diploma ontmoet ze Roland en sindsdien zijn ze samen, inmiddels twintig jaar. Iris kiest voor een creatieve opleiding, het Hout- en Meubileringscollege, een MBO-opleiding. De voorliefde voor hout heeft er altijd al in gezeten. Ze loopt stage bij The Frozen Fountain en bij vtwonon, waarvoor ze negen jaar zal blijven werken als freelancer. In die tijd volgt ze tevens de HBO-opleiding Media, Informatie en Communicatie.

**"HET ENIGE WAT JE KUNT
DOEN, IS VOORLEVEN WAT JE
ECHT BELANGRIJK VINDT"**

Samen met Roland woont ze in een huurappartement in Amsterdam-Oost. Hun burens hebben een groot dakterras, dat als vanzelfsprekend wordt gedeeld met Iris en Roland. "Zoiets blijft je bij. Voor mij belangrijk om in te zien dat 'delen' van wat je hebt van grote betekenis is."

WERELDREIS

Naast hout en houtbewerking is ook reizen een grote passie van Iris. "Ook dat heb ik meegekregen van mijn moeder. Ik herinner mij nog dat ik als jong meisje samen met haar door Europa aan het interrailen was. Een moeder met een dochter van mijn leeftijd vroeg waar we dan heen gingen. Mijn moeder zij dan: 'We hebben geen idee.' Je zag die moeder een beetje schrikken en liet haar kind dan weten dat mijn moeder maar een grapje aan het maken was. 'Nee hoor', zei mijn moeder dan. 'We weten het echt niet.' We lieten die moeder verbijsterd achter."

"Ik wilde graag naar Thailand en heb Roland gevraagd met me mee te gaan. Hij genoot van de reis, ook al vond hij het vliegen een merkwaardige gewaarwording. Je stapt op in Amsterdam en een paar uur later zit je in een totaal andere wereld. Een veel te abrupte overgang. Het leek hem beter en aangenamer om de overstap heel geleidelijk te doen. Per auto bijvoorbeeld. Zo ontstond het idee voor onze eerste wereldreis."

Ze kopen een oude Toyota Landcruiser en in 2011 vertrekken ze. De reis, die veertien maanden zou gaan duren, gaat via Oost-Europa, Turkije, Iran en Pakistan naar India en Nepal. "De reis was in alle opzichten impactvol. We hebben met name in Iran ervaren hoe schaars water kan zijn en wat voor consequenties dit heeft voor mens en dier. Daar is bijvoorbeeld composteren van de eigen ontlasting geen luxe, maar bittere noodzaak om te kunnen overleven. In India waren we betoverd door een houten restaurant. We merkten steeds meer dat de reis onze liefde voor hout en duurzaamheid had aangewakkerd."

In India waren we ons droomhuis al aan het ontwerpen, ook al hadden we heel weinig geld en wisten we dat een idyllische plek niet makkelijk te vinden is in Nederland.”

BESTE PLEK OOI

In 2012 zien ze langs de A10, een boord staan waarop een nieuwbouwproject in Amsterdam Noord wordt aangeprezen. “We zijn gaan kijken, er was nog niets, maar het zou een Vinex-wijk worden. We dachten, we zien wel en hebben ons ingeschreven. Tot onze grote schrik werden we nog ingeloot ook. Mede omdat ik zwanger was van Ize, hebben we het ook maar gedaan. Het was nog wel bijzonder lastig een hypotheek te krijgen, juist omdat we recent veertien

maanden in het buitenland hadden verbleven. Uiteindelijk is het gelukt. De opzet van de wijk bleek echter uitstekend. De tuinen grensden aan elkaar, je kon elkaar zien, kinderen speelden makkelijker met elkaar, volwassenen zochten elkaar sneller op. Kortom, het ontwerp leek op dat van een community. We dachten: ‘Dit is de beste plek ooit’. Zo voldeed het huis aan hoge standaarden zoals triple glas en goede isolatie. Zelf hebben we het huis zo duurzaam mogelijk gemaakt. Zo plaatsen we een tweedehands zonneboiler en koppelde deze aan een tweedehands warmte-terug-win-pijp. Hierdoor werd grondwater van 9 graden in de pijp verwarmd tot 27 graden en daar kun je prima mee douchen. We hadden niet genoeg ruim-

te voor zonnepanelen. Daarom bouwde Roland een carport en plaatste er lichtdoorlatende zonnepanelen op. De energierekening was niet alleen nul euro, we kregen zelfs geld retour. In dit mooie huis werd in 2014 Ize geboren.”

TWEDE WERELDREIS

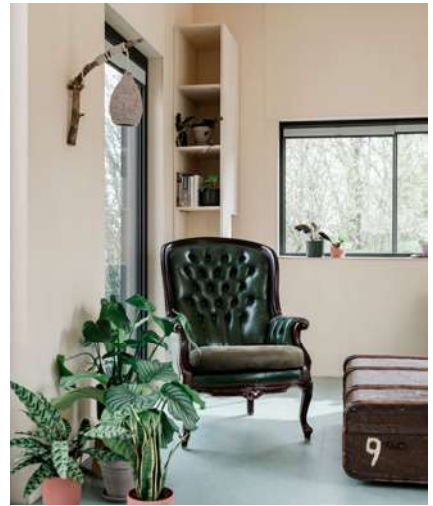
In 2016 wordt Lune geboren en in 2018 gaat het gezin, nog voor de kinderen leerplichtig worden, op voor de tweede wereldreis. In een omgebouwde camper gaat het richting Baltische Staten, door Rusland, Centraal-Azië, Mongolië en naar Japan. Ze zijn dicht bij elkaar, merken hoe weinig ze daadwerkelijk nodig hebben en ook de kinderen blijken het uitstekend naar hun zin te hebben. Ze vermaken zich uitstekend en spelen met van alles wat ze tegenkomen. “We genieten enorm van de schoonheid van eenvoud. Heerlijk om weinig spullen te hebben, fijn om weinig stress te kennen. We maken opnieuw ontwerpen van ons droomhuis. Steeds duidelijker wordt dat we kleiner, duurzamer, groener willen wonen, liefst in de natuur, dicht bij een strand. Onze Vinex-wijk, hoe mooi en duurzaam ook, voldoet niet meer. Ons geld zit toch in bakstenen. Maar wat willen we nu echt? Wat hebben we echt nodig?”

Iris en Roland gaan op zoek. En soms gaan dingen zoals ze moeten gaan. In 2019 kunnen ze een oude schuur bij een strandopgang in Petten kopen. Er waren twijfels omdat het ver weg was van Amsterdam. Toen ze besloten ervan af te zien, merkte Iris dat ze opgelucht was.

Vervolgens schrijven ze zich in voor Oosterwold, bij Almere. Ook hier twijfelt Iris omdat het ver weg is van een aantal basisvoorzieningen. Ze blijken net te laat met hun inschrijving. Opnieuw is er opluchting bij Iris.

Begin 2020 gaan ze naar een bewonersbijeenkomst in Koedijk, georganiseerd door Mieke Elzenga, die er zelf wil gaan wonen. “De meeste bezoekers hadden twijfel, maar wij keken elkaar aan en zeiden direct ‘ja’. Voor ons was dit de idyllische plek. En we zijn ons

houten droomhuis gaan bouwen met bio-based materiaal. Het is geen tiny house, maar een klein duurzaam huis met een tiny footprint.”

Naast het woongedeelte met open keuken, waar dit gesprek plaatsvindt, telt de woning nu nog twee slaapkamers. “Als onze dochters wat ouder zijn, kunnen we van hun huidige slaapkamer er eenvoudig twee maken. En als ze nog ouder zijn en op zichzelf willen wonen, kunnen hun slaapkamers worden losgekoppeld en kunnen ze die meenemen naar hun eigen woning.”

LEVEN IN EEN COMMUNITY

Veel mensen dromen ervan om duurzamer en socialer te leven. Het leven in een gemeenschap lijkt dan aantrekkelijk. Vaak is er veel onwetendheid over het leven in een community. Welke mensen zijn er geschikt voor en wat moet je doen of laten? “Alles begint met een gesprek”, zegt Iris. “We voeren gesprekken met mensen die hier willen komen wonen als er een plek vrijkomt en vertellen hoe het leven hier is en wat het inhoudt. We hanteren een sociocratische besluitvorming. Zo bepalen de bewoners gezamenlijk wie er mag komen wonen. Het is logisch om daar brede inspraak over te hebben. We vormen een kleine gemeenschap en uiteraard zijn er ook hier conflicten en kom je jezelf tegen. Goed voor de zelfontwikkeling, zullen we maar zeggen. Verder hebben we de Sociale Kring opgericht.

“PAS ALS JE DE NODDZAAK ECHT VAN BINNEN VOELT, GA JE HET OOK DOEN”

Bij zo’n bespreking is iedereen aanwezig. Dan bespreken we bijvoorbeeld zaken die iedereen aangaan, bijvoorbeeld delen en lenen. Zet je bijvoorbeeld een geleende schep bij iemand in de voortuin of maak je hem eerst schoon? Door dit bespreekbaar te maken en op te lossen, voorkom je veel irritaties. Uiteraard respecteren we hier elkaar privacy. We hanteren bijvoorbeeld een stoplichtsysteem. Staat het licht op rood, dan wordt iemand niet gestoord. Noodzakelijk bijvoorbeeld voor mensen die thuis werken en geen kinderen over de vloer willen hebben. Belangrijkste is echter dat we allemaal vertrouwen hebben. Soms gaat het mis, maar er is altijd het vertrouwen dat we er weer uitkomen. Als er één ding is wat je hier leert, is het wel dat privacy en vrijheid heel goed samen kunnen gaan.”

DROMEN

Iris maakt zich, net als zoveel mensen, grote zorgen om alle ontwikkelingen in de wereld. “Juist omdat we er ons zeer bewust van zijn wat we als mensen op deze planeet aanrichten, hebben we

hier onze eigen plek gebouwd. Het enige wat je kunt doen, is voorleven wat je echt belangrijk vindt. Misschien leven we hier wel in onze eigen bubbel. Groot voordeel is dat je hier bent met gelijkgestemden, mensen die anders doen en handelen. Wel wil ik met mijn werk als duurzaam interieuradviseur mensen bewuster maken van de voetafdrukken van hun woninginrichting. Mensen hebben veelal geen idee hoeveel vergif ze in huis hebben en wat het effect van hun meubels is op het milieu. Hier is zoveel winst in te behalen. Ik zou daar met Studio Duurzaam Wonen graag verder aan willen dragen. En laat Roland ondertussen maar nieuwe duurzame oplossingen bedenken. Daar is hij goed in, dit is wat wij kunnen bijdragen.”

En nieuwe grote dromen? “Nee, die zijn er niet. Onze droomplek is hier. We leven nagenoeg zonder footprint, met elkaar, met onze dochters, volledig duurzaam, met gelijkgestemden. We hebben niet de behoefte om een bedrijf op te richten en heel succesvol te worden, waardoor je weer nieuwe financiële verplichtingen moet aangaan en waardoor je je vrijheid verliest en weer inboet op je levensovertuiging. Dit is onze droomplek. Het beste wat we kunnen doen, is hier tevreden zijn.” ■

Meer informatie:

www.studioduurzaamwonen.nl of stuur een mail naar: info@studioduurzaamwonen.nl